

Vidor Pál; Lisbeth, neje, A kék hegyek szelleme, Alice: Pálmay Ilka; Van der Bilt: Kassai Vidor; Nick és Jean: Ujvári Károly; Charlotta: Sik Gizella; Cathrina: Szelényi Anna. 1884 végéig 53-szor adták, 1888. szept. 5-én pedig 100-adszor.

Népszerűségét hadd tanúsítsák a következő adatok: A Népopera bemutatta 1914. febr. 7. Szántó Gáspárral és Szoyer Ilonával. A Városi Színház bem. 1919. ápr. 26. Bihari Sándorral és Péchy Erzsivel. A Revü-Színház 1921. máj. 14-én tűzte műsorába. A vidék: 1884 febr. Sátoraljaújhely (Pesti-Polgár társul.), márc. Debrecen (Rip: Kiss Mihály), ápr. Szeged, júl. Komárom, szept. Nagyvárad, Kolozsvár, nov. Kassa, Marosvásárhely stb.

Párizsban a Gaîté-színház mutatta be, 1900. júl. 22-én 986-odszor adta. Ekkor Londonban (1882. okt. 14. óta) 400-adszor ment. Berlinben csak 1886. nov. 13-án mutatta be a Walhalla-Theater.

Risley Lélia, operaénekesnő, a Nemzeti Színház és a Magyar Kir. Operaház tagja volt 1882. szept. 16-tól 1888. jún. 30-ig. Nagy tehetségét már szülőföldjén, Texasban felismerték és 16 éves korában Bécsben tanult Marchesi Matild asszonynál. Báró Podmaniczky Frigyes akkori intendáns szerződtette őt Budapestre s itt a »Szevillai borbély« Rozinájában egész lázba hozta a közönséget hangja ritka csengésével, bámulator és egyenletes terjedelmével s csillogó koloratúrájával. E nagyszerű partiját igaz ambiciótól sarkalva magyarul is betárolta és akkor énekelte először, midőn a Nemzeti Színházban (1884-ben) utoljára tartottak operai előadást. Az új operában már több tere nyílt az érvényesülés lehetőségére s itt is őszinte sikert ért el Szilágyi Erzsébettel (Hunyadi Lászlóban). Gróf Keglevich intendáns ezután Bianchi Biankát szerződtette, mire R. elhagyta az intézetet, Párizsba ment, majd Londonba egy staggione társulathoz. Itt súlyosan megbetegedett, mire Bécsben keresett gyógyulást. De hiába. A császárvárosban halt meg, 1891. jan. havában. Első budapesti fellépéséről a »Pesti Hírlap« 1882. szept. 17-én ezeket írja: »Bécsben Marchesinél tanult (Rosina-t énekelte a »Szevillai borbély«-ban.), Firenzében lépett először színpadra. Ritka terjedelmű, határozottan alt-

színezetű mezzoszoprán hangja (ma 2 és fél oktávát hallottunk, g-től d-ig) a mélyebb regiszterekben meglepő szonoritással bír, mely azonban nem dominál a magasabb regiszterek rovására. Mily biztosan és tisztán törnek elő a hangok ebből a romlatlan gégéből, melyen a forszírozásnak, a tremolónak semmi nyoma. És milyen érthetően, értelmesen ejti ki a szöveget!»

Ristori (risztóri) Adelaide, olasz színésznő, sz. 1822. jan. 29-én, Cividaleban, megh. 1906. okt. 9-én, Rómában. Mint drámai hősnő nem csak hazájában, hanem az egész kontinensen becsült névre tett szert. 1856. nov. 21-én nálunk a Nemzeti Színházban is vendégszerepelt, a »Stuart Mária«-ban, melyről Salamon Ferenc tartalmas kritikát írt a »Budapesti Hírlap«-ba, a nov. 23. tárcában. 1885. máj. havában visszavonult.

Ritter-dráma, a. m.: lovagidráma. A régi színházi referádákban gyakran előforduló kifejezés.

Rittka Ferenc, színész, sz. 1880. okt. 1-én, Budapesten. 1904. november 1-én kezdte a pályát.

Rivalda. Az olasz: »ribalta« átvétele. Származik a »ribaltare« (felfordítani, felfölni) igéből, a. m. csapódeszka, csapóajtó s különösen az a fel- és lecsapható deszka, amely a színpad előterében a lámpasor előtt van. Általában a színpad előterét és magát az egész színpadot jelenti. (Lásd: »Magyar Nyelvőr«, 1926. 9. és 10. szám, 153. oldal). Tóth Béla a rivalda-szót ekképp magyarázza: »Rivalda«, ribalta: korlát. Valamikor drótból csinált korlát volt a sugályuktól jobbra-balra eső lámpasoron, azért, hogy a színész tudja, meddig mehet előre, hogy a leereszkedő kárpit ne essék a nyaka közé. A »rivalda« ez a korlát volt, ma már csak a helye az. (»Pesti Napló«, 1906. júl. 17-én, 7. old. I. hasáb.)

Rivalda-világítás. A színpad élvonalát — melyet lámpasor világít meg — a színházi világosító világítja meg, a szerint, amint a rendező ezt kívánja. Haj-